

Nr 81.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående medgivande av extra statsbidrag åt stiftelsen Godtemplarordens vårdhem för alkoholister till bestridande av vissa kostnader i samband med anordnande av en alkoholistanstalt å kronoegendomen Dagöholm; given Stockholms slott den 10 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro

GUSTAF ADOLF.

Albert Forslund.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Forslund:

Gällande bestämmelser rörande statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter äro intagna i en den 27 maj 1932 (nr 217) utfärdad kungörelse, vari bland annat stadgas följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1939. 1 saml. Nr 81.

Statsbidrag må tilldelas landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan för anordnande av erkänd alkoholistanstalt. Statsbidragets sammanlagda belopp, däri jämväl inbegripet bidrag till kostnad för reparationer, förbättringar eller dylikt, som för anstalten tidigare kan hava beviljats, må uppgå till högst 2,000 kronor för vårdplats, när fråga är om nybyggnad, och i annat fall till högst 1,500 kronor för vårdplats. Statsbidrag må icke överstiga vad från annat håll tillskjutes, såframt ej särskilda skäl därtill föranleda.

Ansökning om statsbidrag skall ställas till Kungl. Maj:t. Ansökningen skall bland annat innehålla förbindelse att återbära statsbidraget, i fall anstalten skulle komma att användas för annat ändamål, nedläggas eller avyttras.

Landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan, som önskar att för anordnande av erkänd alkoholistanstalt erhålla upplåtelse av kronan tillhörig jord, har att därom göra framställning hos Kungl. Maj:t.

Statsbidrag gäldas från ett under femte huvudtiteln uppfört reservationsanslag till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.

I en till Kungl. Maj:t ingiven, den 2 maj 1938 dagtecknad skrivelse har *stiftelsen Godtemplarordens vårdhem för alkoholister* gjort framställning om statsbidrag för anordnande av en erkänd alkoholistanstalt. I skrivelsen har stiftelsen anfört i huvudsak följande.

Godtemplarorden hade beslutat att praktiskt söka medverka i nykterhetsarbetet genom inrättandet av en alkoholistanstalt, avsedd för manliga alkoholmissbrukare, som icke vore socialt förkomna, främst personer i åldrarna under 30 år. En av Godtemplarorden tillsatt kommitté hade efter samråd med socialstyrelsen utarbetat förslag till anordnande av en dylik anstalt.

För anordnandet hade bildats en särskild stiftelse, benämnd stiftelsen Godtemplarordens vårdhem för alkoholister.

Anstalten vore avsedd att anordnas å kronoegendomen 2 ³/₁₀ mantal Dagöholm nr 5 i Lerbo socken av Södermanlands län, vilken egendom befunnits vara för ändamålet synnerligen lämplig. Egendomen vore av domänstyrelsen utarrenderad till enskild person, men arrendetiden utlöpte den 14 mars 1939 och det kunde antagas, att arrendekontraktet icke komme att förnyas. Stiftelsen förutsatte, att egendomen komme att upplåtas till erkänd alkoholistanstalt utan att stiftelsen belastades med annan ersättning till arrendatorn än den, som svarade mot värdet av vid övertagandet verkställd höstsädd. Den ersättning för förbättringsarbeten å egendomen, som arrendatorn kunde äga rätt till, syntes böra utbetalas av kronan såsom jordägare.

Till egendomen hörde 130 hektar skogsmark, som icke inginge i det ifrågasvarande arrendet. Med hänsyn till den blivande anstalts verksamhet ansåge stiftelsen, att det skulle vara till betydande fördel, om jämväl skogen kunde upplåtas. För de intagnas sysselsättning vintertid vore nämligen tillgång till skogsarbete en nödvändig förutsättning. Skulle skogsmarken icke kunna upplåtas till anstalten, förutsatte stiftelsen, att med domänstyrelsen kunde träffas överenskommelse om att allt arbete å skogen förbehölls anstalten samt att av skogens avkastning vedbränsle och gagnvirke tilldelades anstalten.

Den nuvarande bebyggelsen å egendomen motsvarade icke anstaltsbehov. Förslag till uppförande av ny anstaltsbyggnad hade därför upprättats. Enligt detta förslag skulle anstaltsbyggnaden erhålla 40 vårdplatser.

Det vore vidare stiftelsens avsikt att snarast möjligt förbättra de nuvarande ekonomibyggnaderna och arbetarbostäderna å egendomen. Genom ombyggnad av arbetarbostäderna beräknades framdeles ytterligare 10—20 vårdplatser kunna inrättas.

Kostnaderna för anordnandet av anstalten hade beräknats till 150,000 kronor, därav 80,000 kronor för nybyggnaden, 10,000 kronor för omedelbart erforderliga ändrings- och ombyggnadsarbeten, 45,000 kronor för jordbruksinventarier och 15,000 kronor för anstaltsinventarier.

Stiftelsen beräknade, att av anordningskostnaderna 30,000 kronor skulle täckas genom lån ur tillgängliga fonder, 40,000 kronor genom lån, som stiftelsen för ändamålet skulle upptaga, samt 80,000 kronor genom statsbidrag motsvarande 2,000 kronor för varje vårdplats.

Av beräkningarna framginge, att stiftelsen icke kunde för anstaltens anordnande tillskjuta lika stort belopp, som det ifrågasatta statsbidraget. Då emellertid den planerade anstalten skulle fylla ett av alkoholistvårdens mest trängande behov, vågade stiftelsen antaga, att sådana särskilda skäl finge anses föreligga, att det beräknade statsbidraget kunde utan inskränkning beviljas.

Under återopande av det anförda har stiftelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte dels fastställa stiftelsens skrivelse bifogat förslag till stadgar för stiftelsen, dels medgiva, att ifrågavarande kronoegendom med därtill hörande skogsmark finge upplåtas åt stiftelsen från och med den 14 mars 1939 för anordnande å egendomen av en erkänd alkoholistanstalt, förslagsvis kallad Dagöholm, dels bevilja stiftelsen ett statsbidrag av 80,000 kronor för uppförande i enlighet med bifogade ritningar av en dylik anstalt med 40 vårdplatser.

I ett den 10 maj 1938 avgivet utlåtande har *byggnadsstyrelsen* förklarat, att styrelsen icke har något att erinra mot ritningarna eller mot de beräknade kostnaderna för nybyggnaden.

Socialstyrelsen, som yttrat sig i ämnet den 21 maj 1938, framhåller, att till alkoholistanstalterna numera hänvisades så stort antal yngre alkoholister, att en specialanstalt för dessa vore av behovet påkallad och kunde påräkna en betydande beläggning. Tillkomsten av en dylik anstalt vore ägnad att främja en mera ändamålsenlig uppdelning av alkoholistanstalternas klientel och att i icke ringa mån öka anstaltssystemets differentieringsmöjligheter. Socialstyrelsen förklarar vidare, att styrelsen, som inspekterat den omförmälda kronoegendomen, funne densamma väl lämpad för det avsedda ändamålet. Styrelsen har därför till alla delar tillstyrkt stiftelsens framställning.

I ärendet har vidare *domänstyrelsen* den 12 augusti 1938 avgivit utlåtande. Styrelsen anför däri bland annat följande.

Styrelsen ville icke motsätta sig att den under arrende intill den 14 mars 1939 till arrendatorn Emil Johansson, vilken numera avlidit, upplåtna kronoegendomen Dagöholm nr 5 från sagda tidpunkt upplåtes till ifrågavarande stiftelse, så länge den planerade alkoholistanstalten därstädes av stiftelsen upprätthölles. Styrelsen ansåge emellertid, att till egendomen hörande skogsmark, vilken vore undantagen från gällande arrendeupplåtelse, fortfarande helt borde bibehållas under domänstyrelsen. Det syntes nämligen styrelsen ur förvaltningssynpunkt icke vara rationellt, att två särskilda förvaltningsorgan anlätades för skötseln av denna skog. Hinder borde icke

möta mot att sådana anordningar vidtoges, att anstalten bereddes för skötseln av jordbruket å egendomen erforderlig husbehovsutsyning från skogsmarken. Jämväl syntes det vara möjligt att tillmötesgå stiftelsens hemställan om att anstaltens klientel i första hand erbjödes de arbeten, som erfordrades för skogens behöriga skötsel.

Vid en eventuell upplåtelse till stiftelsen av egendomen förutsatte styrelsen att — i likhet med vad som för dylika fall plägade tillämpas — utan kostnad för domänfonden reglering skedde av samtliga de rättigheter och skyldigheter, kronan ägde gentemot vederbörande arrendator.

I förevarande fall syntes arrendatorn i samband med frånträddandet av arrendet för egendomen böra beredas ersättning i enlighet med i ärendet företedda värderingsintyg för överlåtelse av honom enskilt tillhöriga byggnader och anläggningar med 6,150 kronor samt för en elektrisk anläggning med 6,900 kronor. Vidare ägde givetvis arrendatorn — såsom av stiftelsen antytts — i enlighet med gällande kontraktsbestämmelser uppbära ersättning för höstsädd, trädesbruk och höstplöjning, som av arrendatorn verkstälts å egendomen året före egendomens avträddande, vilket ersättningsbelopp syntes belöpa sig å omkring 3,600 kronor. Å andra sidan hade arrendatorn, att enligt gällande kontraktsbestämmelser till kronan erlægga det vid laga syn uppskattade värdet av å egendomen vid avträdet förefintliga brister å egendomen.

I skrivelsen den 6 oktober 1938 har *stiftelsen*, med anledning av vad domänstyrelsen i sitt utlåtande anført, förklarar, att stiftelsen tidigare antagit, att kostnaden för en reglering av rättsförhållandet mellan kronan och vederbörande arrendator skulle kunna bestridas från domänfonden. För den händelse detta av principiella skäl icke skulle låta sig göra, hemställer stiftelsen, att åtgärder måtte vidtagas för täckande av ifrågavarande kostnader i annan ordning utan att stiftelsen därmed belastades. Stiftelsen kunde nämligen icke ikläda sig längre gående ekonomiska förpliktelser än dem, som avgivits i stiftelsens första framställning.

Stiftelsen har vidare meddelat, att stjärnhuset efter den avlidne arrendatorn i en den 9 september 1938 dagtecknad skrift hos stiftelsen anmält ytterligare ersättningsanspråk å tillhopa 8,450 kronor för åtskilliga anläggningar.

Den 4 november 1938 har härefter *domänstyrelsen* avgivit förnyat utlåtande i ämnet och därvid yttrat bland annat.

Vad anginge de av arrendatorn framställda ytterligare ersättningsyrkandena föreläge icke någon skyldighet att tillmötesgå desamma. Det komme att bero på stiftelsens goda vilja, huruvida och i vilken utsträckning stiftelsen kunde finna med sin fördel förenligt att lösa till sig de ifrågavarande anläggningarna. Då arrendatorn önskade hållande av av- och tillträdessyn snarast möjligt, syntes det lämpligt, att ombud för stiftelsen bereddes tillfälle att närvara vid synen, därvid åtskilliga detaljspörsmål kunde göras till föremål för närmare överväganden. Då frågan om ytterligare inlösen av arrendatorns tillhörigheter vore beroende av i vilken utsträckning stiftelsen ansåge sig kunna tillgodogöra sig nyttigheterna i fråga, syntes eventuella förhandlingar härutinnan icke böra anförtros domänstyrelsen utan lämpligen böra upptagas av stiftelsens ombud vid syneförrättningen. Styrelsen vore givetvis villig att medverka vid uppgörelsen.

Spörsmålet huruvida staten eller stiftelsen borde bestrida de med egendomens övertagande omedelbart förenade kostnaderna, vore en fråga, som undandrog sig styrelsens bedömande. Med hänsyn till vad stiftelsen an-

fört syntes emellertid anledning föreligga till antagande, att särskilt statsanslag skulle kunna utverkas för ändamålet.

Det syntes lämpligt, att efter det Kungl. Maj:ts beslut i huvudsaken meddelats, det uppdroges åt domänstyrelsen att med stiftelsen träffa avtal om de närmare bestämmelser, som skulle gälla för upplåtelsen.

Härefter har *socialstyrelsen* den 28 december 1938 avgivit förnyat utlåtande i ämnet. Styrelsen framhåller däri inledningsvis, att anspråken på vårdplatser å allmänna alkoholistanstalter under den senaste tiden ytterligare ökat samt att det därför vore i hög grad önskvärt, att den planerade anstalten vid Dagöholm snarast möjligt komme till stånd.

Beträffande de med tillträdet av den ifrågavarande kronoegendomen för-
enade kostnaderna uttalar sig styrelsen på följande sätt.

Stiftelsen vore beredd att övertaga egendomen den 14 mars 1939 för att omedelbart påbörja erforderliga byggnadsarbeten för egendomens apterande för dess nya ändamål. En förutsättning därför vore emellertid, att stiftelsen komme i besittning av egendomen utan tillträdeskostnader, enär den saknade tillgångar för att bestrida sådana utgifter. De inlösningskrav, som den nuvarande innehavaren framställt, måste därför, i den mån de befunnas skäliga, bli tillgodosedda från annat håll, om anstalten över huvud taget skulle komma till stånd. Med hänsyn därtill hade dessa krav på socialstyrelsens föranstaltande underkastats opartisk värdering av två sakkunniga, nämligen domänintendenten A. von Bergen och inspektoren vid statens alkoholistanstalt å Venngarn A. Gustafsson. Av det därvid upprättade värderingsinstrumentet framginge, att sammanlagda värdet av de byggnader och anläggningar, för vilka arrendatorn ägde påkalla ersättning med stöd av arrendekontraktet och nyttjanderättslagen, uppskattats till 6,700 kronor och att sammanlagda värdet av sådana byggnader och anläggningar, vilka ansåges hava värde för ny innehavare och enligt värderingsmännens åsikt skäligen borde inlösas från arrendatorn, uppskattats till 13,350 kronor, alltså tillhoppa 20,050 kronor. Vid en samtidigt med denna värdering hållen avträdessyn, vilken påkallats av den nuvarande arrendatorn för att denne måtte få tillfälle att avhjälpa påsynade brister, hade dessa uppskattats till 5,831 kronor 75 öre. Därest egendomen komme att användas för anstaltsändamål, skulle åtskilliga av dessa brister sakna betydelse och deras avhjälpande därför medföra onödiga kostnader. Med hänsyn därtill hade värderingsmännen föreslagit, att den nuvarande arrendatorn icke skulle företaga några förbättrings-
arbeten och i gengäld erhålla nedsättning i bristbeloppet till 4,000 kronor. Detta förslag hade biträtts av arrendatorn. Tillträdeskostnaderna skulle således uppgå till 16,050 kronor.

Styrelsen ingår härefter på frågan om sättet för gäldande av omförmälda tillträdeskostnader och yttrar härom följande.

Med hänsyn till vad domänstyrelsen anfört syntes det icke vara att räkna med att domänfonden kunde tagas i anspråk för ändamålet. Såvitt styrelsen kunde finna syntes den enda framkomliga vägen därför vara, att kostnaderna för egendomens övertagande bestredes från det under femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter. Å detta anslag funnes för närvarande tillgängligt ett belopp av 170,350 kronor eller, efter bifall till stiftelsens ansökning om statsbidrag å 80,000 kronor, ett belopp av 90,350 kronor. Anslaget vore således tillräckligt stort för ändamålet. Gällande föreskrifter rörande anslagets användning syntes emellertid icke inrymma möjlighet för Kungl. Maj:t att utan

riksdagens hörande anvisa större belopp till anstaltens anordnande än 80,000 kronor. Den av styrelsen ifrågasatta utvägen förutsatte därför, att Kungl. Maj:t inhämtade riksdagens medgivande att för angivna ändamål anvisa stiftelsen ett förslagsvis till 16,000 kronor avrundat belopp utöver det statsbidrag, som kunde komma att beviljas stiftelsen i vanlig ordning.

Angående omfattningen av det område, som borde upplåtas till stiftelsen, har socialstyrelsen slutligen anfört följande.

Allmänna vårdsynpunkter talade bestämt för, att den till kronoegendomen Dagöholm hörande skogsmarken, vilken vore undantagen från nu gällande arrendeupplåtelse, finge ingå i upplåtelsen till stiftelsen. En viktig synpunkt vore också, att tillgång på skog skulle medföra avsevärt minskade omkostnader vid anstaltens utbyggande. Domänstyrelsen hade emellertid, under framhållande av att det icke vore rationellt, att två särskilda förvaltningsorgan — d. v. s. domänstyrelsen och stiftelsen — anlidades för skötseln av denna skog, uttalat den uppfattningen, att skogsmarken även framgent borde bibehållas under ämbetsverket. Då denna ståndpunkt, enligt vad socialstyrelsen inhämtat, motsvarade numera tillämpad praxis i liknande fall, hade socialstyrelsen icke ansett sig böra åtminstone för närvarande påyrka, att skogsmarken upplåtes till sökande stiftelsen. Därest den av domänstyrelsen förordade ordningen emellertid skulle visa sig medföra avsevärda olägenheter för anstalten, förutsatte socialstyrelsen, att frågan om upplåtelse till stiftelsen av skogsmarken kunde upptagas ånyo.

Socialstyrelsen har även överlämnat en av *stiftelsen* till styrelsen ingiven skrift. Stiftelsen har däri anfört, att i det belopp av 16,050 kronor, som enligt den föreslagna uppgörelsen skulle erläggas till arrendatorn inginge jämväl den ersättning för höstbruket, som stiftelsen ursprungligen avsett att själv gälda. Stiftelsen framhåller emellertid, att enligt uppgörelsen stiftelsen skulle bli nödsakad att omedelbart och utan särskilt bidrag verkställa betydande byggnadsreparationer. Med hänsyn härtill har styrelsen hemställt, att av statsmedel måtte gäldas hela det belopp, som enligt uppgörelsen skulle erläggas till arrendatorn utan avdrag för den del, som motsvarade värdet av höstbruket.

I ärendet har till sist *statskontoret* den 21 januari 1939 avgivit utlåtande. Däri uttalar sig ämbetsverket sålunda.

I stiftelsens stadgar hade intagits bestämmelse, att, därest den av stiftelsen anordnade alkoholistanstalten nedlades, avyttrades eller eljest till annan överlätes eller användes för annat än därmed i stadgarna förutsatt ändamål eller erkännandet av densamma såsom allmän alkoholistanstalt återkallades, stiftelsens samtliga behållna tillgångar skulle, efter Kungl. Maj:ts beprövande, användas för annat likartat anstaltsändamål eller, om behov därav ej förefunnnes, tillfalla staten. Stiftelsen hade med hänsyn till denna bestämmelse ansett sig icke behöva avgiva i § 2 i kungörelsen den 27 maj 1932 (nr 217) om statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter föreskriven förbindelse att återbära bidraget, ifall anstalten skulle komma att användas för annat ändamål, nedläggas eller avyttras. Såvitt statskontoret kunnat finna, kunde emellertid stadgarnas bestämmelse icke medföra samma rättsverkan som den i kungörelsen föreskrivna förbindelsen. Därest Kungl. Maj:t ansåge anstalten böra komma till stånd, torde fördenskull förbindelse av det i kungörelsen angivna innehållet böra avfordras stiftelsen.

I § 1 i kungörelsen stadgades, att statsbidraget icke finge överstiga vad

som från annat håll tillskjutits, såframt ej särskilda skäl därtill föranledde. I förevarande fall hade begärts statsbidrag jämlikt kungörelsen å 80,000 kronor. Vad som till anstaltens anordnande kunde på annat sätt erhållas, uppginge till väsentligt mindre belopp. Statskontoret ville erinra om att Kungl. Maj:t vid tidigare tillfällen, då omständigheterna syntes hava varit likartade med de i detta fall föreliggande, beviljat bidrag oavsett att från annat håll icke tillskjutits motsvarande belopp, t. ex. ifråga om stiftelsen Åsbrohemmet. Med hänsyn därtill ville statskontoret icke motsätta sig, att, därest anstalten funnes vara behöfelig, statsbidraget finge överstiga vad som från annat håll tillskötes.

För ersättning åt dödsboet efter arrendatorn å anstaltsegendomen hade stiftelsen hemställt om bidrag med 16,000 kronor, varav 12,300 kronor till inlösen av vissa av arrendatorn å egendom utförda anläggningar m. m. och 3,700 kronor till gottgörelse för av arrendatorn verkställt höstbruk. Statskontoret ville framhålla, att dessa belopp fölle utom ramen för vad som enligt kungörelsen den 27 maj 1932 finge beviljas och att det fördenskull syntes ämbetsverket tveksamt, huruvida staten i sådan omfattning borde medverka till anstaltens anordnande. Därest anstalten funnes oundgänglig, ville statskontoret likväl icke motsätta sig, att stiftelsen erhöle bidrag för inlösen av de av arrendatorn utförda anläggningarna m. m. Vad sedan anginge posten å 3,700 kronor, ville statskontoret särskilt framhålla, att densamma i själva verket syntes vara att hänföra till anstaltens driftkostnader, och att således statsbidrag till bestridande av denna utgiftspost skulle innebära en förskottering av framtida driftbidrag. En sådan förskottering syntes i och för sig icke lämplig och borde i allt fall föranleda skyldighet för stiftelsen att vidkännas avräkning av beloppet vid utbekommande av det blivande driftbidraget. Om anstalten prövades oundgänglig och icke ansåges kunna komma till stånd utan extra statsbidrag för sagda ändamål, ville statskontoret dock icke motsätta sig sådant bidrag. För beviljandet av ifrågavarande bidrag erfordrades emellertid riksdagens medverkan.

Såsom socialstyrelsen framhållit, torde ej blott det reguljära bidraget å 80,000 kronor utan även det extra bidraget å 16,000 kronor böra utgå från det i riksstaten under femte huvudtiteln upptagna reservationsanslaget till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.

För närvarande föreligger en betydande brist på vårdplatser å de öppna för män avsedda allmänna alkoholistanstalterna. Då den av stiftelsen Godtemplarordens vårdhem för alkoholister planerade alkoholistanstalten närmast är avsedd för yngre alkoholister, skulle dess tillkomst underlätta en önskvärd uppdelning av anstaltsklientelet å olika grupper av vårdbehövande. Det synes mig därför i hög grad angeläget, att denna anstalt kommer till stånd. Med hänsyn därtill är jag beredd att tillstyrka, att för ändamålet till stiftelsen upplåtes den i det föregående omförmälda kronoegendomen. På grund av vad domänstyrelsen anfört anser jag mig emellertid icke kunna förorda, att i upplåtelsen får ingå den skogsmark, som är undantagen från det nuvarande arrendet. Däremot räknar jag med att upplåtelsen skall kunna ske på sådana villkor, att den blivande anstaltens behov av tillgång till skogsarbete för de intagna bliver behörigen tillgodosett samt att av skogens avkastning vedbränsle och gagnvirke tilldelas anstalten.

För att anstalten skall kunna komma till stånd, lär det vara en förutsättning, att stiftelsen kommer i åtnjutande av ett statsbidrag av 80,000

Departements-
chefen.

kronor för uppförande av nybyggnad å egendomen. Då anstalten är avsedd för 40 vårdplatser, kan enligt gällande författningsbestämmelser ett statsbidrag av högst 80,000 kronor utgå att gäldas från reservationsanslaget till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter. Jag utgår därför från att dylikt bidrag skall beviljas stiftelsen, ehuru densamma icke äger möjlighet att själv tillskjuta ett lika stort belopp.

Enligt vad som framgår av den lämnade redogörelsen lär vidare en förutsättning för att anstalten skall kunna anordnas vara, att utöver nyssnämnda 80,000 kronor av statsmedel bestrides det belopp av i runt tal 16,000 kronor, som vid tillträdet av egendomen bör utgå till densammas arrendator såsom ersättning för vissa anläggningar m. m. å egendomen samt såsom gottgörelse för därstädes verkställt höstbruk. Dessa tillträdeskostnader, som icke böra bestridas från domänfonden, torde lämpligen likaledes böra gäldas från reservationsanslaget till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter. Jag får därför förorda, att riksdagens medgivande inhämtas till att för bestridande av berörda tillträdeskostnader från sagda anslag till stiftelsen får utgå ett extra statsbidrag av 16,000 kronor. Någon anledning att — på sätt statskontoret ifrågasatt — föreskriva skyldighet för stiftelsen att senare återbetala den del av det extra statsbidraget, som är avsedd att användas till gottgörelse åt arrendatorn för verkställt höstbruk, synes mig icke föreligga.

Under åberopande av vad jag sålunda anført får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att stiftelsen Godtemplarordens vårdhem för alkoholister må för bestridande av vissa kostnader i samband med tillträddande av kronoegendomen $2\frac{3}{10}$ mantal Dagöholm nr 5 i Lerbo socken av Södermanlands län från reservationsanslaget till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter tillerkännas ett extra statsbidrag av 16,000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Ekströmer.